

REPORTATGE PINTORESC

El futur Museu de Granollers

Plou. No obstant, la pluja no és pas un destorb perquè no poguem atendre la invitació que el Comitè del Museu de Granollers, ens ha donat per a poguer admirar els tresors que cada dia recull aquest Comitè amb un estorç exemplar amb la precaució de que el nostre Museu sigui un dels millors i més valuosos d'Espanya. La ingenuïtat de molta gent en parlar d'un museu, és tant infantil que la major part d'ells, acostumen a nomenar los a cal drapaire. Si, a cal drapaire, però una draperia valorada amb molts i molts de milions que podrien fer la felicitat a tots els infeliços mortals.

En el local destinat a teatre de l'Orteó Granolleri, hi ha una part dels objectes que a manca de lloc; es guarden allí. Tot en desordre, naturalment... Quadros, demaneu! N'hi ha de totes les firmes i per a tots els gustos. N'he vist un de Murillo, que fa dos metres quadrats. Quadros de l'escola flamenca, francesa, alemanya... Els quatre del Comitè que m'acompanyen, Albarranch, Brugaroles, Mas (S) i Montagut, em donen tota classe d'explicacions, perquè el meu càrrec informatiu resulti el més reïxit possible.

A més dels quadros esmentats, forma part també de la col·lecció un Greco que representa «La oració de l'hort» de un metre 38 centímetres, que perteneixia a la col·lecció del Dr. Borondo de Madrid, més tard va ésser venut al Museu de Budapest, i arran d'uns afers polítics va desaparèixer i darrerament per carambola ha ingressat en el nostre Museu... Un Greco veritable, això sí!... Mentre no ens vingui un tècnic exigent i ens digui que és una vulgar imitació! Aneu a saber.

Hi ha també quatre quadros de Theniers. Dos de Ribera. Quaranta de l'escola francesa... altres de Vergós, Velázquez, Tiziano i molts d'altres autors de categoria, fins a fer una col·lecció de 400 quadros...

Continuo la visita. Una riquíssima col·lecció de ventalls. Mosaics de totes menes. Anfores de Mèrida. Destrals de l'edat de pedra, tòssils... Mobles, vitrines, «secretaires», caixes de nuviatge. Cadires, butaques, sofans... El nostre Museu podrà comprendre, quatre seccions: Ceràmica, Arqueologia, Nomismàtica i Pinacoteca...

Continuem anotant Dues magnífiques armadures. Una col·lecció immensa de punyals, espases, pistoles, sabres xinesos amb el puny de marfil... Pedres, moltes pedres i fòssils de qui sap quin any...

Ens manca encara veure moltes coses. Hem vist només el pròleg del Museu. La resta té el seu allotjament a la Presó. Cap allà s'ha dit. Pel camí els qui m'acompanyen m'expliquen tantes dades, i tantes xifres que ja he mig oblidat l'època de que formo part... A la Presó, i tancats com uns vulgars delinqüents, les magnífiques figures esperen la nostra visita... No sé per on començar. Admiro una magnífica figura d'alabastre... Un tresor! Una vitrina plena de miniatures xineses. Amfores romanes. Relotges. Llits, taules...

Contemplo embabiecat un formidable cap de nena de l'escultor Vallmitjana, delicat, fi, sensible. Us fa por fins de tocar-lo. Va ésser trobat en unes golfes i tot ple

d'excrements d'aucell... Un retaule valorat en 50.000 pessetes. Una armadura japonesa... En un recó trobem les estàtues de l'exmonument de la plaça de Guinera. Topo amb una d'elles *La Victòria*, la figura de marbre blanc. Sembla que li hagi marxat aquella tristor que tenia en els ulls...

Pujem al primer pis. Unes làmpares de vidre. Mosaics, molts mosaics. Una col·lecció de figuretes ibèriques, en miniatura. Monedes tants com volgueu. De totes les èpoques, i de totes les edats... Fletxes. Una habitació completa de Lluís XV. Fem una pausa per encendre una cigarreta, assentats en una butaca que perteneix a aquesta habitació. El que en un temps s'hi havien aposentat els nobles francesos, amb les seves mànegues de serrell, avui les seves molles donen seient a un senzill periodista «amateur». Com canvien les coses!...

Parlem de literatura. No s'ha trobat res d'importància. A l'atzar trobo un llibre, amb les seves cobertes de pergami, tot groc i florit, que és de l'any 1584, i té per títol «Guerra de los judíos». Si haguéssim tingut temps, hauriem transcrit alguns capítols que crec han d'ésser interessants... Però ens falta anar encara al segon pis. El segon pis, que en aquest cas representa l'arca de valors del nostre Museu. Hi ha tot el bo, el millor i el més valuós... Tres magnífics tapissos. Uns quadros pintats sobre coure, de Ll. Cranach, que són una delícia. Un altre quadro de Rafael, «La Maternitat». Un bust de Morales, que és valorat en 12.000 pessetes. Un quadro de Ribera, admirable d'expressió i sentiment... I quan més entusiasmat estavem contemplant aquesta magnífica pintura, com per art d'encantament, ens ensenyen un formidable medalló i un corn de marfil, que són peces úniques al món. Segons ens conten aquest uyal d'elefant fou construït a Suècia per compte d'un rei d'Anglaterra que va regalar-lo a Enric IV de França el dia dels seus esponsals. Ambdues peces estan pulcrament treballades, i es considera el seu valor en molts milions de pessetes. El corn mideix 1'30 i el dibuix que l'adorna representa «La cacera de l'ós». És quelcom formidable que no em crec prou capaç de descriure'n la seva importància. Són coses que sorprenden i que sols els ulls poden admirar-les, per a poguer-hi donar el valor que aquestes es mereixen.

L'entusiasme dels qui integren el Comitè del Museu format pels companys — cal dir-ho — Vicens Albarranch, Miquel Montagut, Salvador Mas, Antoni Vidal, Hilari Brugarolas, Ramon Mestre i J. Casals, com així mateix tots els que han anat a la recerca i captura de totes aquestes obres artístiques, farà que el nostre Museu sigui amb tots els honors de primera categoria, com ja hem tingut ocasió de comprovar-ho. Vindrà gent de tot arreu a visitar-nos. el. Anglesos amb pantalons de golf i lupa, col·leccionistes, marxants, i tota aquella gent que encara disposarà d'un llibre de xecs, que sempre van a la recerca d'un tros de pedra o d'una espelmatòria dels temps dels musulmans, si és que n'hi havien.

Abans de marxar admirem encara una bonica pintura. Un quadro d'assumepte completament revolucionari: Una filla que amamanta al seu pare ja vell, darrera les reixes d'una presó... Magnífic! exclamem. M'aturo un moment. Pregunto «I aquest

DCIII

Dues mesades en guerra: una eternitat en mig de les més horripilants catàstrofes i els més encesos heroïsmes. Dues mesades de tensió nerviosa constant i d'inquietud espiritual per no haver pogut encara discernir un pla possible ben basat i millor estructurat.

Aquest és el suprem neguit de tots els que presidim aquesta guerra sense fer-nos càrrec de que, de la mateixa manera que al front la disciplina o fa tot, els esperits que volen viure en un perfecte equilibri revolucionari tenen de sotmetre's a la disciplina del reconeixement de que hem de renunciar a la auto-determinació en les coses de la guerra i cedir el cervell que la mena, exclusivament en aquells a qui se'ls ha confiat la taca. És difícil aquesta disciplina, però és indispensable per als que fem la guerra a la reraguarda en un sentit intel·lectual, desitjosos d'aportar al nou ordre un programa, un índex de suggerències que sinó totes han d'ésser aprofitables, algunes potser poden servir de carrià per a les futures orientacions.

Es que ens creiem homes prou capacitats per a intervenir en un complex revolucionari de la envergadura de l'actual? No; però creiem que l'única manera de sortir endavant amb un sistema social, és l'arrelament en cada un de nosaltres de la convicció necessària i indispensable de que aquest sistema ha de perdurar. La història de les religions ens dóna la pauta a seguir; per als conductors propagandistes d'una secta, no és pas la mateixa eficàcia dels dogmes en la ment popular el que els ha interessat sempre, sinó la infiltració en la consciència del poble de que aquells dogmes serian ponderables en l'eternitat. Els que aimants de la llibertat, la voldríem seguir per damunt de totes les coses, no emprarem mai el procedir sectaris, però propagarem sempre la espècie de que solament amb la auto-convicció de que el dogma de la llibertat té d'ésser perdurable, s'aconseguirà la desitjada justícia humana. Aquest és el caire més difícil de la revolució, el punt flac. en que tantes han quebrat. I és que, fixat bé, lector amic; el mot llibertat no és una nova fantasia. Costa més del que sembla ésser lliure en faç de si propi i liberal per als demés. Examina-ho i veuràs quantes vegades fracasses. I aquests fracassos secrets en la teva consciència, no poden restar secrets en la consciència revolucionària i esdevenen catastròfics.

S'imposa la disciplina de meditar sobre la llibertat i de depurar-se un mateix de tiranies i dictadures.

La victòria així serà lo que té d'ésser, al rament seria efímera — L'ALTRE.

paràigua? Ah, no, perdoneu és el meu!». Hom queda de moment tant desorientat amb tantes èpoques, edats i eres...

JOAN VERNET